

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlított petitaóra 50 fillér.

Felelős szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARCITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyújtó:

STRAUSZ SÁNDOR.

Fonák helyzetünk.

Mult évben történt, hogy a kotori községi jegyző, az ottani iskola igazgatója s egyik tanítója — Svigir Miklós, csakis horvátul tudó kotori segédlelkész a nagykanizsai törvényszéknél feljelentette azért, mert állandóan igazolt a magyar állameszme ellen; a magyarul beszélő gyermekeket állandó brutalitással arra kényszerítette, hogy maguk közt horvátul társalognak; s maga is többször oly kijelentést tett, hogy Horvátországban és nem Magyarországon vagyunk stb.

A súlyos vádakra tett feljelentésre a kir. ügyesség s a törvényszék vizsgálóbíráj megindították a nyomozást, melynek vége az lett, hogy a folyó hó 8-án megtartott végfolyólaton Svigir Miklós káplánt a vád és következményeiről teljesen felmentették.

Nem foglalkozunk az itélettel; hiszen egy bírói testület utasította el a vádlókat, akik mint a magyar állameszme exponensei vették az ügyet a törvényes fórum elé, mert a magyar állameszme megsértéséért megterelő eszközökön maguk nyúlni nem akartak — s felmentette a vádlókat, noha a tanúk legója vallott ellene és bizonyította rá a volkes cselekményt s maga is beismerte mindazt, amit a kis tanítványok ellene vallottak — mert a telhozott tények az esetben a vádirat szerint való minősítésre elegendőnek nem nyújtottak.

A bírói ítélet előtt tehát tisztellett megkapunk s így az ítélet jogi részével — megismerjük — foglalkozni nem szándékozunk, mert is akarjuk azt kritika tárgyává tenni

De szomorúság fog el mindnyájunkat, ha az ítélet következményeire gondolunk. Mert ezzel az ítélettel jóformán szankcionálva lettek annak a bizonyos Svigir Miklósnak összes eddig viselt dolgai, valamint magartatlansága, mellyel a többi magyar tanító egész iskolái tehát magyarosító munkájával szemben a horvát szónak érvényét szerezni akar. S mert, ha a bíróság nem is az ő fölfogása szerint való okokból mentette őt le a vad alól, s mégis abban a szent meggyőződésben van, hogy amit tett, helyesen cselekedte s hogy az sem bűn, ha a hitoktató magyar földön, magyar tanítvány iskolában a magyar szót gyalázza s azokban a kis gyermekekben az egész magyar nemzet ellen hadat üzen.

Hogy hová vezet ez, könnyű rá megfelelni. Ha eddig küzdött a magyar tanító a magyar nyelv szupremáciájáért a magyarul tanítani nem akaró horvátérzelmű káplánokkal szemben, ezentúl fokozottabb mértékben fog dúlni a háború a két tényező közt az iskola falán belül. Mert az bizonyos, hogy az önértékes és kötelességet teljesítő, hazafias érzésű tanító, azentúl sem fog engedni; mert nem is engedhet, hiszen az államnyelv szolgáltatában mérni össze tegyveret a hitoktatóéval. De a káplán sem fog engedni, mert nemcsak a gyermekek anyanyelvére fog hivatkozni eljárásának jogultsága mellett, de hivatkozik majd a bírói ítéletre is, mely ebbeli eljárásának következményeiről őt teljesen felmentette.

Úgy is tömörödnek sok a bajunk fonák helyzetünk miatt a magyar nyelv tanítása tekintetében. Rengeteg és ódaudó munkával, fáradtsággal, kiábrással s önmegtartózással

jár a magyar nyelv tanítása még akkor is, ha a gyermek szívesen tanulja a nyelvet s ha a szülők maguk is támogatják a tanító munkájában. Mennyivel nehezebb lesz a jövőben ez a munka, ha nemcsak az iskolán kívül akadnak a magyar tanításnak akadályai, de kerékkötője támad a tanító ebbeli törekvéseinek magában a tanteremben is, ahol a hitoktató ezentúl még kevésbé fog akarni magyarul tanítani, még abban az iskolában sem, ahol ezt eddig esetleg magyarul teljesítette volna.

Másrészt pedig bénítólag fog hatni ez a körülmény az egész társadalomra.

Ugyan kinek lesz kedve ezentúl örködni atólótt, hogy vajjon ezen a nemzetiégi területen a Haza körül ki hogyan teljesíti kötelességeit? Kiűnk lesz kedve szembeállni azokkal, akik a magyar állameszme ellen agítálnak, akik a magyar nyelv ellen törnek, ha ebben a különben is sísifusi munkában magunkra maradunk s semmiféle irányban támogatásra nem találunk.

Egy tekintetben azonban mégis örvendünk ennek az ítéletnek. Mert megmozdult hátánál alatt nemcsak az itteni társadalom, de felébredt a nemzet lelkiismerete is. A lapok cikkeznek, hogy segítségére kell sietni az itteni társadalomnak s a kétféle helyzetnek, mely ezt a szerencsétlen állapotot előidézi: egyszer mégis csak véget kell venni.

Nem remélünk ugyan ettől a felháborodástól valami nagyon sokat. Mert míg egyrészt hamar kiálszik megint ez a szalma tűz, addig másrészt már nagyon erősen mult századbeli a törekvés, hogy anyaországbeli püspökség alá kerüljünk. Mert az

Muci — Puci.

I. Pont.

I.

Vadnál a Hegyhát-szélen egy lankás domboldalon vintának belé az apró kékpetyves, párnyelűs úzbe egy kosi labú új zsindelyes házikö, itt-ott egy kiltó endőberpiros folt, pár nyesett callyú ákko, gyümölcsös kertek, meg a maskálth és rendezett levegő nyugt adják a kis falát, Partos Dezső faliját. Napok óta a jámpor polgártársak minden szava, sőt a darázsderék menyessék minden gondolata is Dezső úr körül forog. Most pizák, aztán megbőszögtek a pergő falusi nyelvek épp úgy, mintha a Dezső lenne a faló szerződő gazdája, mintha az ővé lenne a faló.

— Elveszi a mesterleányát!
— Már egymásba karolva sétálnak!
— És mindig sógnak-búgnak! O jaj, elveszi a mesterleányát!

Ilyen és hasonló akkordokban eseng ki a faló esudálkozása. Egyesek korainak tartják a dolgot, hiszen milyen fiatal a leány! Csak alig leszül rajta még a vörös tuflós blúz és a rokolyája is csak kurta, alig ér térdén alól. . . . Hát még a kis-mester, a Dezső úr! Inci-finca, legényke, aki éjjel-nappal a könyveket bírja. Úgy is, bizony, most tanulja a lelket az abécét. . . . Ej, ej és mégis elveszi! A vén mester leányát, a kerékképpő Sári babát. . . .

II.

Dezső.

Sári.

Csinosan látározó polgári szava. A kályhában pattog a rőzse. Sári a pamlag sarkán kuporodva vár. Gyakran sohajt s fűzősán luzódik a kályha felé.

Dezső jön. Magas nyurga föl: új, oliv-zöld átmeneti kabátja van, ami némi rugalmasságot ad minden mozdulatának.
— Haza szöktem.

Sári: Tel sem néz a munkáról! Pedig jobban tené, ha sétálna. Nagyon sápadt. . . . Elmeheftett volna a hegyre.

Dezső (cigarettára gyújt): — Azért mentem sétálni, hogy ne mehessen a hegyre. Különben. . . . Egy-e nem érte mi mondtam?

Sári: — Nem is akarom érteni.
Dezső: — Pedig megmagyarázom. . . . Hivott a kedves manója a hegyre. Ha elmegegy, úgy látán hagyják magáskát egyedül; ha itthon maradok, úgy most egyedül örzénem a házat: ezért mentem el sétálni. . . . Ért-e már?

Sári (hátall fordul): — En semmit sem értek és nekem ilyeneket ne beszéljen. . . .

Dezső: — Jé! Már most kezdjük? — pedig de sok van még hátra. (Sári mellé ül.)

Sári: — Menjen ám innét! . . . Előki Dezsőt s mikor látja, hogy le akar gurulni a pamlagról — utána kap.)

Dezső: — És most még közelebb bírok!

Sári: • Megint ellököm.
Dezső: — Hogy utánam kaphasson, mikor gurulok: ugy-e azért? Nevet.)

Sári: Csak ne bízza el magát: nem magát sajnáltam.

Dezső: — Hanem?

Sári: — Az új kabátot. . . .

Dezső: — Köszönöm az én kedves, bolyhos kabátocskám nevében. (Tréfásan pukedzik s igen közel ül Sárihoz.)

Sári: — Menjen ám. . . .

Dezső: — De nem megy ám!

Sári: — Hát akkor csak maradjon. (Szorgalmasan fölötté.)

Dezső (némi szünet után): Olyan helyes ma. . . . Ez a legügyesebb blúz a. . . . A kötő is igen helyes. . . .

Sári: — Lássá. . . . lássa. . . .

Dezső: — A frizurája meg épp enniváló. . . .

Sári: — Ej. . . . ej. . . .

Dezső: — És magácska meg édes, mint a cukor, mikor így kötekedik.

Sári: — Gondolja?

Dezső: — Érzem és látom! Azaz, hogy látom, de érzni csak most fogom. . . . (Sári felé hajol, mintha csókolni akarná.)

Sári: — Parti úr!
Dezső: — Szeretem Sárika — nagyon szeretem!

Sári: — Már mondta pár százszor. Persze, beszélni kell, különben unatkozunk. . . .
Dezső (önfeledten nyul a leány karjai után

efféle nemzeti mozgalmak nem igen talál-
nak nálunk, különösen gyors honorálásra.
S így az a meggyőződésünk most is, hogy
parányival sem mozdul meg ezzel a kínos
esettel az átszotolási tengeri kigyója. Töle
meg sem zökken.

Egyre azonban mégis jó lesz; arra
tudniillik: hogy vármegyénk ágilis új kir.
tanfelügyelőjének alkalmul fog ez szolgálni
arra, hogy a muraközi iskolák államosítását
siettesse. Másrészt, hogy véget vessen annak
a hallatlan anomáliának, mely itt a Mura-
közben lépten-nyomon meg-megnyilatkozik,
hogy t. i. a hittant okvetlenül a gyermek
anyanyelvén kell tanítani. Még abban az
iskolában is, ahol különben magyarul tör-
ténik az oktatás.

Nem lehet kifogásunk az ellen, hogy a
gyermek az imádságokat anyanyelvén is
megtanulja; de azt hisszük, ha az összes
tantárgyakat magyarul tanítják az iskolában,
a hittant tekintetében sem történhetik kivétel,
annál kevésbé, mert a lelkészek által állan-
dóan hangoztatott ama érv, hogy a hittant a
gyermek anyanyelvén kell tanítani, az idegenajkú
iskoláknak szól, ahol a magyar
nyelv maga is mint tantárgy foglal helyet
az anyanyelven tanítandó tantárgyak sorá-
ban; de nem vonatkozik azokra az isko-
lákra, ahol a különben idegenajkú gyermekek
az összes tantárgyakat magyarul tanulják.

Ezen kell tehát segíteni s akkor a katori
iskolában sem lesz alkalma a káplán úrnak
berzenkednie; mert a katori iskola is magyar
tannyelvű iskola, ahol tehát a hittant is ma-
gyar nyelven tanítandó.

Bármennyire nem tetszik is ez Nikola
Svigr káplán úrnak!

Magyarország kultúrája az 1911. évben.

(—r—s.) Az 1897. évi 38. t.-c. 5. §-a
azt a rendelkezést tartalmazza, hogy az
egyes miniszteriumok ügykörét felőlelő sta-
tisztikai évkönyv, a miniszteriumok műkö-
dését, valamint az igazgatások és felügye-
letük alá tartozó ügyeket és a közállapotokat
ismertető jelentés kíséretében, évenként az
országgyűlés elé terjesztessék.

Az egyes miniszteriumok által össze-
foglalt jelentéseket bőséges statisztikai év-
könyv egészíti ki.

s meg akarja csókolni. Sokáig dulakodnak a pam-
lagon, végül Sári fáradtan pihog és nem védeke-
zik. Dezső fölfeje hajol):

— Sárika, édes... ne haragudjék rám...
én most igen durva leszek... megcsókolom...
mert nagyon — kimondhatatlanul szeretem! (Meg-
csókolja.)

Sári (arcát a pamlag támlájához szorítja és
sokáig hallgat.)

Dezső (cirógatja, csókolgatja a leányt, ahol
éri s időnként elérzékenyülten mondja): —
Haragudjék... Igen szeretem... Nem tudtam
parancsolni a szívemnek... No... édes... ne
haragudjék... Én is sirok ám... Brü... Brü...
brühü... hallja-e? már sirok... Én is sirok...
Muci-Puci, édes!)

Sári (csendesesen sirdogálva megy ki az ajtón):
Parti bácsi! Parti bácsi!... Csunya Dezső!

III.

— Hallod-e, édes kis lányom, mit beszélnek
a faluban?

— Mit, édesanyám?

— Csunya! Haszontalanságot. Nekem pirul
az arcomon a bőr, ha ilyesmit hallok. És én azt
hiszem, hogy van okuk a pletykálkodásra; talán
megfeledekztél magadról?

— Anyuskám, én? Mit tettem? Mikor?

— Csak nem ijedsz meg, no... Azt beszélnek,

hogy elvesz a...
— A Parti bácsi? Haha!

Sárika átkaolja a mamus nyakát és keser-
ves sírásra fakad.

Az 1911. évre vonatkozó jelentés csak
mult év december hó 17-én került a ma-
gyar országgyűlés elé, mert a vasok kötet
összeállítása, különösen pedig a statisztikai
rész, sok időt és fáradságot vesz igénybe.

Az egyes miniszteriumok részéről fel-
sorolt adatok, természetesen, minden ma-
gyar honpolgárra nézve jelentőséggel bir-
nak; hiszen kell, szükséges, hogy az ország
közállapotát minden polgár állandóan figye-
lemmel kísérelje. Minél többben érdeklődnek
az állam sorsa, fejlődése, sikerei és bajai
iránt, annál jobb az államnak. Aki érdek-
lődik hazája közállapotai iránt, az iparkodni
fog szóval és cselekedettel részt venni a
közállapotok javításában is.

E sorok írója ama feladatot lüzte maga
elé, hogy néhány cikk keretében a kormány-
jelentés azon részeit ismeresse, amelyek
különösen érdekelhetik a »Muraköz« t. ol-
vasóközönségét.

Hovatovább nálunk is mind megértel-
tebbé, mind kétségelenebbé válik, hogy a
fejlődés, a fennmaradás feltétele a kultúra
és hogy a fennmaradást, a megélhetést, a
jövő nagy problémáit, a kulturális haladás
mértéke és gyorsasága dönti el. Kezdem a
vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1911.
évi működésének ismertetésével. Lássuk
csak, hogyan állott, miként festett az ország
kultúrája az említett esztendőben.

A kultuszminiszteriumot 1911. március
1-től gróf Zichy János vezette.

Kongruaügyek. A katolikus egyházi
ügyek terén ez esztendőben a párbérkerdes
ügye foglalkoztatta a kultuszkormányt.
Ugyanis a központi kongrua-bizottság kebe-
géből kiküldött szak-bizottság az összes lel-
készi jövedelmi bevallások tüzetes átvizs-
sgálása alapján nagyrészt egybeállította a
párbérszükséglet megállapításához szükséges
adatokat. Tekintettel azonban az adatgyűjtés
hiányos voltára, a párbérszolgáltatások mé-
rtéke, azok kivételi kulcsa és a szolgálta-
tások alanyai tárgyában a szükséges felvilá-
gosítások az egyes egyházmegyei hatóságok-
tól bekértek. Egyidejűleg a kultuszkormány
kérdőpontokban véleményelt kért minden
egyes egyházmegyei hatóságtól a párbér-
megváltás, illetve arányosítás módozatai-
ról is.

Elkészült a katolikus önkormányzatról
szóló törvényjavaslat tervezete is s e dolog-
ban a további tárgyalások az illetékes tén-
nyezőkkel folyamatba lételek.

Az 1911. évben 3.738 latin és görög
szert. kath. lelkész és 1.008 segédlelkész ré-
szére összesen 3.189.720 K kongrua-kie-
gészítés lett folyósítva, melynek fedezetére
szolgált a magyar vallásalap 1.200.000
K-nyi, a nagyobb egyházi javadalmak
700.000 K-nyi hozzájárulása, az ezen felül
mutatkozó 1.289.720 K szükséglet pedig az
államkincstárból fedeztetett.

A kongrua-kiegészítésben részesült kath.
lelkészek közül 1.773 latin szert., 1.965 gör.
szertartású; a segédlelkészek közül 918 latin
és 88 gör. szert. volt. Képesítésüket tekintve
367 görög szert. és 8 latin szertartású lel-
kész uem birt teljes képesítéssel.

Az 1911. évben csak 3 görög szert.
kath. lelkész jövedelmi kiegészítése vonat-
zott meg az ellen- hozott jogerős büntetőbíró-
sági ítélet alapján.

A bejelentett és igényjogosultnak elis-
mert nem katolikus lelkészek száma ez
évtben 4.040 volt. Állami jövedelmi kie-
gészítés címén az 1911. év folyamán részükre
kifizeltetett 2.589.662 K 60 fill.

Az 1911. évben a segédlelkészeken kívül
állami jövedelmi kiegészítésben részesült:

a ref. egyházban	1455
az ág. h. v. egyházban	363
a gör. kel. román »	511
a gör. kel. szerb »	8
az unitarius »	105
az izraelita »	13
magasabb képesítésű, ezenfelül	
a gör. kel. román egyházban	1454
a gör. kel. szerb »	8
az unitarius »	2
az izraelita »	57

kisebb képesítésű lelkész.
A segédlelkészek jövedelmének állami
kiegészítésére az 1909. évi 13. t.-c. idevo-
natkozó rendelkezéseinek végrehajtására az
1911. évben a ref. egyháznak 115.000 K, a
gör. kel. román egyháznak 40.000 K, az ág.
h. v. egyháznak 40.000 K, az unitarius
egyháznak 2000 K lett folyósítva.

Megalkottatott a gör. kel. szerb püspöki
zsinat szabályzata.

Az izr. vallásfelekezeteknek nyújtott
anyagi támogatás keretei az 1911. évben ki-
terjesztettek az orsz. rabbiképző-intézetnél
évtizedek óta mutatkozó hiányok pedig pó-
tlottak. Egyes lelkészképző-intézetek és
talמוד-iskolák fenntartásával járó terhek
redukáltak.

Folytatás köv.

— **Felhívás.** A nagykanizsai kerületi
munkásbiztosító pénztár helyszíni vizsgálá-
tok alkalmával arról győződött meg, hogy
egyes intézet, kereskedő, iparos munkaadó
üzemében alkalmazott és biztosításra köte-
lezett hivatalnok, segéd, tanonc vagy mun-
kását nem az 1907. évi t. cikkben előirt
időben s nem a valóáagnak megfelelően je-
lenti be. Miért is felhívjuk az érdekelteket,
hogy a bejelentési kötelezettségeiknek a leg-
nagyobb pontossággal annál is inkább te-
gyenek eleget, mert a folyó évben a legszi-
gorúbb helyszíni ellenőrzést fogjuk a mai
naptól kezdve teljesíteni. Azon munkaadóval
szemben pedig, ki ezen felhívásunk dacára sem
tesz törvényes kötelezettségének eleget, an-
nak alkalmazottját hivatalosan felvesszük
és a legszigorúbb büntetés toganatosítása
végett az illetékes rendőrhatalosnál ellene
a feljelentést multhatatlanul megteszük. Keit
Nagykanizsán, 1913. jan. 4-én. Néma József
s. k. igazgató h. Schwarz Ottó s. k. elnök

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a
XXX-ik évfolyam 1-ső negyedébe lépett;
és alkalommal tisztelettel kérjük előfize-
tőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani,
a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban
vannak, azt mielőbb beküldeni szivesked-
jenek, nehogy a lap szétküldésében fenn-
akadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **Kinevezés.** A főispán ömeltósága
dr. Wolf Béla helybeli orvost, tiszteletbeli
járásorvosá nevezte ki.

— **Lemondott tanfelügyelő.** Margitai Jó-
zsef a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet
nyug. igazgatója, aki mint a Julián-egyesüle-
tanügyi tanácsosa, a Horvát-Szlavonország-
ban lévő Julián-iskolák felügyelője volt, ál-
lásáról egészségi okokból lemondott. Az ügy-
kört a jövőben egy fővárosi lap hirasása
szerint két Julián-tanító fogja ellátni.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügymi-
niszter a 27.409/1909 J. M. számú igazságt
ügyminiszteri rendelet J. S. ának H. pontja
értelmében a fiatalokruak pécsi felügyelő

batóságának tagjává a perlaki kir. járásbírósgár tételéről: Szabó Zsigmondné, Tóth Sándor áll. el. isk. igazgatót és Verly Ernő földbirtokos nevezte ki.

— **Jóváhagyás.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a zalavármegyei általános tanítóegylet módosított alapszabályait 140.957 1812. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyta.

— **Bankett.** A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár igazgatósága szokott évforduló-bankettjét f. hó 15-én este a »Zrínyi-szálló« nagyerőműben megtartotta. Jelen voltak a takarékpénztár igazgatósági, felügyelőbizottsági tagjai s tisztviselői. Az első toszolt Tóth István igazgató a takarékpénztárra. Hájós Ferenc dr. visszatekintvén az elmúlt évre — az igazgatóra s Zrínyi Károly az igazgatóság tagjaira s a tisztviselőkre. Petrics Ignác Hájós Ferenc dr. ügyészre stb. mondtak pohárköszöntőket. A kedélyes bankett epheletáig tartotta együtt a megjelenteket.

— **A korcsolyázás.** A korcsolyázók körében nagy örömet fog kelteni a korcsolyaegylet választmányának az az intézkedése, hogy a jégpályán a jégornél 50 filléért lehet napi jegyeket kapni, mely a jégpályának egyszeri használatára jogosít, és így a korcsolyázást mi sem gátolja azoknál sem kik egész időnyre szűlő bérlettel váltani nem azárnak.

— **Kinevezés.** A pécsi posta- és táviró igazgatója Zsnelárics István Csáktornyai postaszolgálat posta- és táviró altszolgálat kinevezte.

— **Adófizetés posta útján.** A pénzügyminiszter újabb rendelkezéséből kifolyólag az adót ezenül posta útján is be lehet fizetni. Erre nevez a pénzügyminiszter az összes adóhivataloknak csekklapokat bocsát rendelkezésére, melyek felhasználásával az adófizetők díjmentesen fizethetik be adójukat. Ezek a csekklapok már rendelkezésre állanak.

— **Háztartási iskola Csáktornyan.** Hivatásosan vett értesítés szerint a többször emlelt női háztartási iskola március elsején megnyílik. A gazdasági iskola tanítónői s a háztartási iskola összes felszerelési ariuma Csáktornyára érkeznek. A háztartási tanfolyamot a tüföltósági lakotanya nagyerőműben és mellékhelyiségekben rendezik be. A tanfolyam pontos kezdetéről s a jelentkezettek értesítéséről idejében gondoskodás történik.

— **Halálozás.** Kohn Hermann helybeli volt deszka- és tojáskereskedő f. hó 8-án elhunyt Budapesten. Kohn Hermann hosszas gyötrel betegség után 67 éves korában fejezte be földi életét. Nyugodjék békében.

— **Megállott a vonat.** Szokatlan eset történt folyó hó 6-án este fél 10 órakor a Varasd—Csáktornya lözli vasúti útvonalon. Megállott ugyanis a nyílt pályán a személyvonat, mely Varasdról este 9 óra után elindult. A megállás a 32. sz. órháznál történt. Csakhamar kitűnt, hogy a megállítást okozója Gonda József csáktornyai gyolcsostól volt, aki kocsiában a fékezőt addig igazgatta, míg a vonat további útját meg nem szakította. Gonda Józsefet ezért természetesen feljelentették a nagykanizsai kir. ügyésznek, mert oly természetű kihágást követett el, minek alapján a vonaton utazókat veszélynek tehethe volna ki.

— **Tűz.** Bottornyan múlt héten tűz volt. A tűz f. hó 7-én esti 7 órakor támadt Meznárics Bélint ottani földműves kertjében, ahol 200 kève kukoricaszár volt egy nagy

halomban összehalmozva. A tűzeset folytán a kukoricaszár teljesen elpusztult. A tűznek egyéb következményei nem voltak. A tűzeset valódi okát nem lehetett megállapítani; valószínűleg egyik-másik ide-oda járó férfi szivarjától tamadhatott, mert abban az időben lakodalomra készültek s nagyon sokat járkáltak a kévehalom körül.

— **Tenyész-aprállat vizsgálat.** A csáktornyai járásban a tenyész-aprállatok vizsgálata a következő sorrendben eszközöltetik: Belica (jan. 22. d. u. 3 órakor) biz. tag Kovács Emil; Csáktornya és vidéke (jan. 23. d. e. 9 ó.) Tóth István; Drávacsány (jan. 24. d. u. 3 ó.) Mesterich Aladár; Viziszentgyörgy (jan. 29. d. u. 3 ó.) Besztercey Gábor; Felsőmihályfalva (jan. 30. d. e. 10 ó.) Kayser Lajos; Drávanagyfaluban (jan. 31. d. e. 9 ó.) Drávavásárhelyen ugyanaznap d. e. 11 órakor Tonka György; Murasklás (febr. 6. d. u. fél 2) Farkas Lajos; Muraszentmárton (febr. 7. d. e. 10 ó.) Farkas Lajos; Mura-szentdahely (febr. 7. d. u. 3 ó.) Farkas Lajos; Bottornya (febr. 8. d. e. 10 ó.) Kovács Emil; Strádóvár (febr. 12. d. e. 10 ó.) br. Knezevich Viktor.

— **T. Olvasóinknak.** Akinek 1—2 éves Akác, Gleditsia, gyümölcsfa vadon, továbbá mindenféle »fajtott nemes gyümölcsfára« van szüksége, anynyival is inkább ajánljuk Ungváry László falkolaját Czegled, mert már több mint 27 éve küldi a szőlőszára minden irányba évenként 100.000 számra a »nemes gyümölcsfát« és millió számra az 1—2 éves »Gleditsia«, »Akác« és mindenféle »gyümölcsfa vadonot«. Árjegyzékét szívesen küld.

— **Nepekedési statisztika.** A csáktornyai járás területén m. é. november és december havában született 322, meghalt 189 felek. A szaporodás 133 lelket tesz ki.

— **Egészségügy.** A csáktornyai járásban a múlt év utolsó két hónapjában fertőző betegség 21 esetben konstalálattot (egy hatalos kimenetelű); hullaszemle 5 esetben teljesítetett. Az állategészségügy elég kedvező volt, mert csak Csáktornyan lépett fel a sertésvész szörványosan. Rendészeti ügyekben 15 esetben teljesítetett nyomozás. Tűzeset 2 esetben fordult elő 1135 K értékben, mből biztosítás folytán 400 K megtértült.

— **Haziipari szövetkezet.** A muravid munkásokból egy háziipar-szövetkezet létesítését tervezik s a szövetkezet megalakítását megelőző tanfolyam Muravidon már meg is nyílt. A munkások gyönyörű dolgokat készítenek mindennemű kosár- és fonottbűtor díszműrűből. Amennyiben a munkások nagyon kevés költséggel dolgoznak, képesek árukat melyen leszállított áron adni és ezért kerik a közönséget, hogy megrendelésekkel támogassák. Bármely megrendeléseket elfogad Besztercey Gábor gazdasági tanár, aki az érdeklődőknek az árumintákat bemutatja s árukat is közli.

— **Az Est az új evben is a régi marad.** Mert régi dolog az, hogy Az Est formában, hangjában, cikkeinek megírásában egészen új, régi dolog az, hogy új vért, új bátorságot, új levegőt hozott a magyar hirlapírásba. Két és fél éve él csak és mindenki úgy érzi, hogy régi barátja, mert régi megtanoríthatlan a tisztessége, a becsülete. Régi az a törekvése, hogy a legjobb írőkkel a legjobbat írassa és hogy minden új dolognál Az Est legyen a legelső. Régi erejével küzd ezenül is új eszmékért, mindenütt ott lesz, ahonnan hirt akar hallani a világ. Politika, társadalom, színház, sport, az élet ezer megnyilatkozása mind a legkitűnőbb riportokban él. Az Est hasábjain Magyar lap, mely forrásul használ az egész világsajtót, mert Az Est munkatársai bejárják az egész világot és együtt jelennek meg mindenütt az eseményekkel. Ajdózat-kezsége határtalan, elterjedése példátlan. Olvasóinknak ha lapunkra hivatkoznak, Az Est kiadóhiva-

tala (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) szívesen küld mutatványszámot. Előfizetést elfogad bármely postahivatal vagy könyvkereskedés. Előfizetési ár egész évre 18 korona.

— **A mértékhitelítés új rendje.** A hitelítésre kötelezettek a következő újítások érdekelhetik. Szabályozza az új utatitást az időszakos hitelítési idejét, amidőn a két évi időszak kezdetétől a hitelítés évet követő naptári év első napját lözi ki. Hitelítésre kötelezett új mérőeszközök gyantán a vastagság-mérőket és viteldíjlezőket (taxameter) jelöli meg. Félreértések elkerülése okából világosan kimondja az új rendelet, hogy a mértékhitelítések nincsenek felhatalmazva a felektől hitelítési-díj, napidíj, fuvarkölttség, vagy bármily címen, készpénzt átvenni. A hitelítési díjak, mint eddig, ezután is postatakarékpénztári úton fizetendők be. Amig a fél a postatakarékpénztári befizetésről kapott elismervényt a mértékhitelítés hivatálnak be nem mutatja, azaz amig a hitelítési díjnak előre történt lerovása nem igazoltatott, addig a bemutatott mértékek hitelítési bélyeggel el nem láthatók. Amennyiben pedig a felek nem a területileg illetékes, hanem más, közelebb fekvő mértékhitelítő hivatalnak akarnak igénybe venni, a kérvények a területileg illetékes hivatalhoz küldendők. Az új szabályzat időszakos hitelítésért fizetendő általánjdíjazást megszüntette és az időszakos hitelítés alkalmával fizetendő díjakat az első hitelítésért fizetendő díjakhoz hasonlóan darabonként és az utóbbi díjakkal egyenlő magasságban állapította meg.

— **Az orvosi tudomány minden súlyos kór, de különösen az Epilepsia ellen lankasatlanul kutatja a biztosan gyógyító módszert.** Igazán örvendetes, hogy orvosi szakkörök is mindjobban elismerik, miszerint az a gyógyinód, melyet dr. Szabó B. Sándor az Epilepsia gyökeres gyógyítására meghonosított, súlyos esetekben is kitűnően beválik. Csak kötelességet vélünk teljesíteni, midőn ezt t. olvasóinknak tudomására hozzuk. Gyógyulást keresőknek díjtalanul ad felvilágosítást dr. Szabó B. Sándor rendelő-intézete, Budapest, Nagyköröna u. 18.

— **Sirius időjárása.** Az időjárás Sirius szerint január hónap második felében csapadékos, több helyen eső és hó esik s átlag hideg jellegű.

I R O D A L O M.

— **A »Kultura« új köntösben.** Megszokott pontos időben jelent meg a Kultura folyó évi I. száma, melynek új beritéklapja a folyóiratot kellemesebb külsőben mutatja. Cikkei közt figyelemre méltóbbak: Turnowsky Sándor: A háború flozófája, Peterdi A.: Uram a jussomat, Rexa D.: Zichy M. 12 illusztrációja Fausthoz, László I.: Bűvölet, Radványiné Ruttkay Emma: Évfordulón és sok, sok más. Felütnest keltő lesz új rovata, mely »Kultura« cím alatt satyrikus megjegyzésekkel ostorozza a kor ferde kinövéseit, melyek közt a »Mindem kezdet nehéz« című igen sikerült. Figyelmeztetünk, hogy a Röttig Gusztáv és Fia cég kiadásában megjelenő Kultura nem tévesztendő össze a f. hóban megjelent és erős felekezeti szellemben szerkesztett új folyóirattal, mely egy szóval elítélve szintén kultura nevet nyert, mi a régebbi keletű és kötetlen irányú Kulturával való elcsereplést lehetővé teszi. A Kultura szerkesztőségét az új lap csak arra serkenti, hogy folyton növekedő erejével minél nagyobb élvezet-tes nyújtson közönségének. A két folyóirat neves versenyegése a szép és jórt csak hazai irodalmunk felendülését segíti elő. Dacára gazdagabli tartalmának és tartalmasabb műmélleteinek a Kultura előfizetési ára marad a régi, évenként 20 K. Megrendelhető Röttig Gusztáv és Fia cégnél, Sopronban.

Sve pošiljke, kaj se tiče zad-
žaja novinah, se imaju pos-
lati na ime urednika vu
Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane
pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna čena je:

Na čelo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa-
računaju.

Odgovorni urednik
ZRINYI KÁROLY.

Suračnik
PATAKI VIKTOR.

Izdavalj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Štalni i delani gnoj.

Takove zemlje nęga na svęto, da nebi nekaj hrane, tojest jakosti nebi imala vusebi, kaj je za silje potrebno, samu to je falanga, da neima tuliko, kuliko silje potrebuje. Zemlja po deždju i od sunca, takodjer i od zime se razsipavje i poleg toga, tak se složi, da voda more raztaliti iz zemlje one stvari, koje su potrebne za hranu silju. Ali to je lak malo, da bi ravno dosta bilo, da zemlja svako tretju ili štrtu leto bi mogla nekakvi hitvalni plod donesti, ali neima tuliku jakosti vusebi, da svako leto izversten plod dobimu. To samu tak moremu postiči, ako štalnim gnojom i s delanim prahom gnojimu i popravljamu zemlje.

Vu našim Magjarskim orsagu malo marhe imamu i ove nemoreju tuliku gnoja nam dati, kuliku našu silje potrebuje. Na svako mekotu barem dvę rogovnatu marše moramu računati, ako tak očemu zemlje vu jakosti deržati, da svako leto izverstno letino dobimu. Prinas na dvęsto mekotih dojde četerdeset i pet glav marhe, daklem stoga vidimu, da nemore na svako mekotu tuliku gnoja doiti, kuliku bi to zemlja nučala. Daklem puno menje stalnoga gnoja imamu, kak nucamu i poleg toga deset let mine, da nije moći s jedne mekoti više dobiti, kak i prije. Naprimer vu Nemškim orsagu denes već svaka mekota dvaput tuliku hasna nosi, kak je samu pred par lętni. Vu Belgiumu, kak to računai kažeju na svaki mekoti tripud tuliko zraste, kak prinas.

Komu štalni gnoj menjka, on na svaki način sprahom mora štukati, da more zemlje vu takovi jakosti deržati, da mu hasna moreju dati. Daklem prah je ona stvar, skojum si moremu na svaki zemlji pomoći.

Samu s gnojom moremu nazat zemlji onu jakost dati, koju silje od leta, do leta vun s ceca. S delanim gnojom, tojest sprahom tuliku jakosti moremu nazat dati zemlji, kuliku ravno očemu iliti kuliku silje potrebuje. I to nam je opet na hasen, da malo praha vnoogo žira ima vusebi i tak puno leži je ga spraviti kak gud dalko i po kak gud hudim putu. Naprimer jeden metercent superfosfat zvani prah, tuliko jakosti ima, kak osem-deset vozov stalnoga gnoja. Bormeš nisi je treba vnoogo prenašavati, da kaj je leži na zemlju spraviti, osem-deset vozov stalnoga gnoja, ili pak jeden metercent praha.

Vu štalnim gnoju nigdar nęga dosta fosfora, kuliku to silje potrebuje, ravno zato su onda svakojački pepelji, koji štalnim gnojom skup strahovitno dobro popravljaju zemlju tak, da kam toga praha posipaju, dvaput tuliko svega zraste, kak bez praha.

Jako spametno napravi svaki gospodar, koj na štalni gnoj još i superfosfat zvanoga pepelja posiple, jerbo ov vnoogo fosfora ima vusebi, bez fosfora pak nikakvu silje ni raste.

Daklem ni se je treba trsiti niti jednomu gospodaru, da vnoogo stalnoga gnoja na vozi vun na zemlju, jerbo ako superfosfata nuča, niti na pol tuliku stalnoga gnoja mu ni potrebno. Najviše zraste, ako na me-

kotu jedno leto osem-deset vozov stalnoga gnoja damu, drugo leto pak 150 kg superfosfata. Ali onda i pritom moramu i nadalje ostati. Niti sam štalni gnoj, niti pak sam prah nevalja, najbolje je s obedvema gnojiti zemlje, jer samu tak je moći do većšoga hasna doiti.

Koj si to k srdcu zeme i poslušne, videl bude, da od imętka još jedanput tak velikoga hasna bude imal, kak je to predi imal. Vučiti se je bormeš do smrti treba i to je nikomu špot ni. Svaki početek je težek, tak i to zato skim predi se što tak počme delati, štęm predi bude videl, da je to istina.

Balkanski boj.

Balkanska nesreća se hitro, tak rekue, od deues do zutra na roman-bolgarski konfliktuš prehitila. Romania se jakša čuti od Bulgarie i vu ovim zmęšanim vremenu i ona očę nekakov hasen imati i zato se grozno grozi Bulgariji s bojom. Romania neče to terpeti, da vu susedstvım jeden jaki i možen orsag nastane i da pollam morebiti poleg suseda nebi imala mira. Romania sad od Bulgarije Dobrudža zvani falat zemlje zahtęva i ako za par danov nedobi od bulgarskoga kormana zadovoljni odgovor, onda soldacijom nutri vdere vu Bulgariju i Dobrudžu pod siloma zavzeme. Bulgarija mirno čęka romanski postanak i neče svoju jakost na dva kraja raztrčti, jerbo

Čudno ročište.

(Dalje)

Stari dedek su se na ovo klimajuće — mahajuće z glavom, opet zatopili v novine, a ja pak sem odišel v dvorno sobo, te sam kukal na dvor, kak se bude sve to odigralo. Nęsem moral dugo čekati, već čujem štok-ljanje po taracu, časik si zmislim: to je štajerec. On je bil. Malo segurneje je išel kroz gang na dvor, malo bolje odkrito, kak je to navada bila okoličanom. Ko je došel na dvor, se je zglednul okolno — okoli, zapazil dedeka, te išel naravnost k njemu. Ko se mu je bližal, je si još med putom načinil iz rikih trombeto, držeći roke na ustih. Tak se mu je približal, del šake lepo na uha dedeka, in prije, kak bi se ovaj zglednul, je zakričal, da su se okna stepla.

— Hoj! Jožek! Me čuješ? Ja sem Peter iz Kozjega!

Stari dedek se je toga tak strašil, da je padnul iz stolca na tla . . . Ovdı se strah obrne na Petra. Spozna ga. Sav u srdı se stane, misleći: »Nemasta para gluha! Misi da ko je on gluh sem i ja tudi!« Na ovo si parkrat glavno stepe, i zarući Petru na uha:

— Još živim! A kak pak si ti kaj?

Peter ves prestrašen potegne glavno na-

zaj. U obadvęh uha mu je zacinkalo. Toga se je nę nadjal. Srdito si misli: »Sema — semasta, nevala gluha! Misi da koje on gluh, sem i ja tudi!« Na ovo mu gorostanu vikne natrag u uha:

— Hojje! Živim se i ja! Kak pa ti kaj ide?

— Čisto dobro! Zdrav sem kak gubač. Kak pa ti?

— I ja sem zdrav! To je glavno. A kak pa kaj Nacek, Francek, Vanček su še živi? i. t. d. . . .

Sada sta se počnula spominati. Bilo je čudnovato za slušati. Jeden je bolje kričal od drugoga. Sada i sada je nastrahoma doli iz kata poglednula kakva kuharica, ali kakva gospica; da što se je svadil doli na dvoru? A na ulici šetajući su mislili da je ogenj. Te se njih je naphalo pri velikih vratih, kak na veliki petek okolu božjega groba. Nešći je kričal:

— Gasit gasit! Ljudi božji gasit!

A ja pak sem se u sobi smejal, kak nikada prije. Spomenek je trajal, kak da bi ga sipaval iz vreća, niti jeden je nę hotel henjati. To je tak išlo pol ure. Ipak se je naprije našomu dedeku vidlo preveć. Počel je piskutati, i glas se mu je već zadęval negdi u grlu. A u vuhah mu je brnilo, kak

da mu u glavi svi Majpročki zvuni zvonijo.

Malo z nižešim glasom veli:

— Vrazi su te dali! Ti Peter! Malo bolje pitohoma bi mi govoril! Ja sem nę gluh!

Peter je naširokoma zazijal . . .

— Ti si nę gluh? Ki pa štręla? Zakaj pak si onda kričal tak gorostanu?

— Kričal sem . . . je! Dali so ga . . .

Jer sem mislil da si ti gluh! Onda si za istino nę?

— To se zna da sem nę. Kaj si misliš? Bog oslobodi!

— A onda zakaj si tak gorostanu kričal?

— Kričal sem. Kajakpak da sem kričal! Jer mislil sem da si ti gluh!

— Ja gluh? Što pak ti je to nabrundal?

— Ko sem došel van iz banhoffa, sem se naletel, na jednoga čehęra. Njega sem pitai. I rekai mi je da si gluh!

— To je bil naš Tinča! Že naprę znam da je on bil. A meni pak je rekai da si ti gluh! Čakaj me čakaj para krsipava! Spoterem ti ja tvoje ciko! Povrnem ti ja sve! Ve ti niti sveti Kleofaš nepomere!

Stari dedek ve, u pravičnom čemeru z grabijo za svojo debelu palico . . . ali ja sem bil onda već prek plota. Ko sem došel na večer domu, je na svo sreću dedeka već nę bilo domaj. Odišli so na jedno predstavo

svako vuru čeka, da opet se bude s turčinom počel boja.

Romania od Silistrije do Kalakra brega oće zavzeti bulgarsko imanje. Ako Romania vu Bulgariju vdere, bulgarci su pripravljivi iz ov falat zemlje do zadnjoga soldata vun poteći tak, da na oružje nikak nebude došel posel. Bulgaria se stēm brani, da Romania nikakvi juš još zavzeda neima tam, gde sami bulgarci neznaju, kak bude meja spala.

Karolj romanski kralj je tak sgovoril pred ruskim i pred drugami poslaniki, da sve je već napravil, da se nebi s Bulgariom posvadi i vrhlo toga još tri dane njim je ostavil na premisslavanje, ali či još niti onda nedobi pravičen odgovor, presiljen je vu Bulgariju vdrti, jerbo nato je reč dal. Daklem sad tak stoji ov posel, ako Bulgarija nebude odpustila zahtēvani falat zemlje i ako velika zima ni prestane, romani pod siluma budeju posvojili Dobrudžu. Ako boj vudri vun med njimi, onda se bulgarski i romanski korman zahvali i takvoga kormana postaviju vu kojem od svake partije bude jeden minister. Med Romaniom i med Bulgariom još traja razprava i more biti, da se smira na ravnaaju.

Bulgaria prevē se zaufala i takve glase pošila vu svēt, da dvēstojpetdeset jezer bulgarca i dvēstojjezer srba koma čeka dabi se opet mogli navaliti na turčina. Ako bude opet se boj počel, tak veliju, da nebudu predi postali, doklam vu Konstantinapolj ni dojdū. Turčini pak se opet vu Romaniju za ufaju i odonul čekaju pomoć i ravno zato tak dugo zavlačiju razpravu vu Londonu.

Srbi i montenegrovci opet su se počeli srditi nanas, jerbo naš i taljanski kralj nedopustiju njim, da se vu Skutari nastaniju.

Sad dobimu zadovoljščinu od srbov svrhu toga, da su našega konzula sbantovali. Kad konzulu nazat dojdeju na svoju mesto i kad na konzulatoš potegneju našo zastavu, jeden regiment srbski soldatov bude defiliralo pred konzulom i pred zastavom. Zatem pak srbski zapovednik odprošćenje mora prositi od konzula. Več budemu na glas dali, kak se bude to pripetilo

u narodni-dom, te sam si brez skrbi mogel leći. Drugi dan me je ponajprije z zandari, i policajši hapil strašiti, ali ko je sprevidel, da se ja ovakovih slēpih grožnjih malo bojim, je utihnuo. Još k tomu samo toliko znam, da je po ovom našom dedeku još dugo zvonilo, i cinkalo u vuhah, i morti se i danas cinka, koje nē henjalo. Itak sma se dugo od «čudnoga sastanka» nē vidla, ja sem si po ovim, mislim taki na prvo nedeljo slovo vzel od Maribora, Ruš, Kungote, sv. Petra, Goritice. Zvezal sem svoje jope v tak zvani «pinklec», hitil na rame, vrezal još palico, pak hajdi proti Medjimurju.

Drugi dan u pondeljek na večer je bilo, kad sem došel dimo. Ko stopim u gang, me Tatek pitajo:

- Kaj pa si domu dojšo?
- Domu! — sem odgovoril ja, i del pinkleca na klop.
- Kaj pa boš ve dumaj počnul?
- Dumaj zasegurno nam počnul nič!
- A gde pak?
- ... Svēt je velik ...
- Kam pak nju hoćeš najpredi obrnuti?
- Bog ga znaj! ...

Kutnyák Márton,
Keszthely.

(Konec.)

Turski delegatuš i još jedenput očeju od saveza delegatuse poiskati i pitati nje, kaj njim je zadnja reč. Ako povoljen odgovor dobiju, onda dalje budu razpravu deržali, ako pak ni, onda odmah odideju iz Londona. Turčini još niti vezda neču od toga čuti, da bi Drinapolja i otoke prek dali savezu. Svrhu toga vu Konstantinapolju budu jedno sesiju deržali, gde vno go velikašov bude nazočnih, da odrediju, kak hoćeju napraviti, mira, ili pak s celom jakostjom budu dalje tirali boja. Takvo sesiju su i pred ruskim bojom deržali 1877 leta.

Kak se stoga vidi, skim bolje kričiju za mir, stēm bolje se pripravljaju od svih stranih k boju. Kakva zmešarija je vezda i kakva još bude, što bi to mogel naprē znati. Turčini tak veliju, da nje pri Čataldži nemoreju preladatai, opel savez pak je već pripravljivi vu Konstantinapolj se odspancirati. Za kratko vreme itak budemu vidli, steri je bolje bil pripravljivi i steri bude istinu imal.

Turska diplomacija za svoj kraj izverstvo se ponasa. Vu Londonu turski delegatuš pod celom razpravom su taj program imali, da skim duže zavlečeju konferenciju. Tak su mislili, da med vremenom morebiti nekakva druga neprilika dojde naprē i to samu njim bude na veliki hasen. Najpredi su tak mislili, da europanski vladari se budu za mir zeli. To su dobro mislili, jerbo segurno znamu, da Europa nebude dalje dopustila krv prelēvati samu da to nebudu ravno turčinom po žnori napravili, jer silno mu očeju na glas dati, da na svaki način mora se trsiti Turski orsag, da skim predi mir nastane. Samu da su stēm već malo zamudili. Turski orsag sad vu ovim hipu se veliko ni brini stēm, jerbo tam je drugi posel, koj mu je sad na veliko pomoć. To pak je on konfliktuš, koj je med Romaniom i med Bulgariom nastal. Romania nebude čekala svojim zahtēvanjom i spametna politika ji tak odredjuje, da naj niti ni čeka. Svojemi friškemi i spočinjenimi regimenti već tam stoji na bulgarski meji i ako Bulgaria nebude njim spunila želju, lahko na jedenput med dva ognje dojde. Turski politikuši su ravno na to čakali. Kak se je svaja med Romaniom i med Bulgariom počela, vu Konstantinapolju odmah su dobili vekšo volju za boj dalje tirati. Vu Londonu pak turski delegatuš se od toga spominaju, da ultimato posleju balkanskomu savezu. Vidi se stoga, da na kaj računaju turčini. Ako boj vudri vun med Romaniom i med Bulgariom, nebudu morali takov mir podpisati, koj njim celo imanje zemu vu Europi. Opet, ako ni dojde tak dalko, da bi oružje moralo med njimi od lučiti, koj ima prav i onda puno menje budu sgbili, kak ovak. Sad je od svega posla ključ vu Bukarestu, jerbo kak gud se budu ovi dva orsagi naravnali, taki budu i nad balkanskim miru sententaciju iz rekli. Nas se taj posel samu tuliko tiče, jer naša monarchija podpira Rumanio.

Iz Konstantinapolja pišeju, da v subotu pred Čataldžom Ferdinand bolgarski kralj i turski vodja su kratki spomenek se zisli. Nisu mogli nikaj odrediti i svrhō toga ministarstvu opet bude odredilo, da se boj dalje tira. Bulgarci pak tak misliju, da stēm je samu Turski orsag plaši. Turski delegatuš su takvo zapoved dobili iz Konstantinapolja, da ako savez nebude reč premenil, odmah naj ostaviju Londona. Edward Grey englezki minister pak tak veli, da svi delegatuš skup moraju ostati vu Londonu, kak gud se prehiti konferencija.

Belgrad, januar 16. Vu Belgradu se opet jako čudiju nad tem, da se Ruski orsag tak sponasa, kak on nož, koj na obveda kraje reže. Balkanski savez čistam je to misli, da rus samu snijim derži i sdrugim nikim, sad pak su zavvedili, da med rusom i med Romaniom tajni savez se napravil. Tak dobri prijatelji su nastali, da ruski car sam je pozval Karolj romanskoga kralja, da nek ga na protuletje pohodi vu Petervaru, kad bude Romanov-dinastija tristo lētnicu obslužavala. Karolj je obečal čaru, da na svaki način ga bude pohodil i onda mu bude zahvalil na maršalpatici, koju mu je car posal. Strahovitno je to žal srbov i bulgarcom, koji su tak verovali cara, kak meššijaša.

London, januar 16. Daneff bulgarski minister tak govori: S vrho toga smu tu, da mir napravim. Razpravu tak dugo nebudemu zaključili, doklam turski korman nebude vu ruke dobil od vladarov skupni zapisnik i doklam nebude na ov zapisnik odgovor dal, da budemu očivestno znali, kakvo nakanenje ima Turski orsag. Mi bulgarci ni govorimu vno go neg ščini pokazu-jemu što smu. Ako dojde vrēme, odmah hitro i fletno budemu skazali naše čine Europi, kak smu to vu bližnjim vremenom već skazali. Ako se onda čudila Europa nad nami, ja tak mislim da sad još bolje se bude čudila. Nam je sve jedno, bude ovak ili onak.

Pčelarstvo.

(Dalje.)

Uzimljenje pčelcov.

Svaki valjani gospodar već pod jesen mora znati, kuliko marbe more on z svojom krmom prehraniti čez zimu, a kaj se prehraniti ne pod ufa, ono rajši proda i novce upotrēbi u koju drugu svrhu.

Ravno tak i mi, koji se bavimo z pčelarstvom, moramo već napervo znati, kuliko pčelcov za plemo ostaviti moremo.

Ako dakle očemo, da vu zimi z pčelci brigu nēmamo, tojest, da je hraniti nemo-ramo, onda moramo ostaviti takove, koji imaju najmanje deset kil čistoga meda, ako pak ostavimo lješke, onda je moramo na brigi imati, da nam prije, nego protuljetje dojde, nepogineju od glada.

1911. leta vu jesen je bilo vno go lehkii pčelcov, pak sem ja za probu ostavil četiri pčelce vu prostih koših, koji morebiti niti pet kil iz košom vagali nēsu, i ovem sem čez zimu po mali jesti daval, negda meda, a negda cukora na vodi kuhanoga, i tak sem je do protuljetne paše prehranil.

Istina, da je to briga, ali mi se je to sve pošteno napolatilo. Dva od ovih pčelcov su mi dali svaki po dva roje, a dva su se nē rojili; ali su bili tak teški, da je bilo komaj moći z mesta genuti. Ovi pčelci su me poprilički koštali do tri, ili četiri krune po komadu, a vu jesen je bil jeden tuliko vrēden; a gde je ostalji sedem, z ovem je dokazano, da je i lješke pčelce moći čez zimu prehraniti, ali je stēm briga.

Nadalje pako moramo se pobrnuti i za dober stan, tojest, da imamo dobroga pčeljinjaka, koj mora biti zaštićen od severnih vetrov, kak takaj i od ljudi z dugemi prsti. Moramo gledati, da su nam pčelci po zimi u podpunom miru, pčeljinjak nesme biti blizu drvočepa, ili pak blizu takovoga stana, gde se višepul i ruži po zimi.

Pod škednjovo strehu je slobodno čez zimu pčelce namesiliti, ali na nahizje pod

nikakav način nije slobodno; jer kada god se z hiznemi vrati lupi, v sigdar se pčelje zbnijaju, a z bunjenje više jedu, nego njim je treba kak je već prije bilo rečeno. Zato su zdravi samo oni pčelci, koji su u zimi u podpunom miru.

Zato je najbolje, ako su pčelci u zimi tam, gdje su bili u ljeti, samo ako je dober pčeljinjak. Kaj se pako čistoće tiče, i to je jako potrebno.

Barem dvaput čez zimu moramo mrtve pčelje izpod košnice očistiti, ali samo stiha; ako pak sněg zapadne, toga moramo, ako je moguće, iz krova doli zgrnuti i spred pčeljinjaka barem na dva metre do zemlje vkrāj zgrnuti; radi toga, jer ako se vu zimi trefi lepi toplji dan i sunce pregrije, onda pčele idu van, da se očistiju; onda je dobro pred pčeljinjakom barem na dva-tri korake z nekakvom mrvjem na strēti, da pčelje na sněg ili na golo zemlju ne padaju, odkut se više nebi moglje zdići, i po vernuti u svoju košnicu.

Mustač Simon

(Drogiput dalje.)

KAJ JE NOVOGA?

— **Pred sdavanjom.** Pripetilo se vu Törökbecse občini, da Budai Ferenc dvajstičetiri lēt star meštarski človek vu zarokije bil s jednom beodraniskom pucom. Pred sdavanjom je zaručnica vu lice mu povedala, da nigdar mu nebude žena. Budai Ferenc od žalosti odisel je k zaručnici i tam se obesil. Doklam su ga spazili, već je mrtve bil.

— **Oberleitinand i hercegovica.** Mayer Hermann vu Beču služeći hulanerski oberleitinand minući tjeđen nekoji dan se na automobilu vozil po varašu. Na jednim križanju kučija je došla pred automobil i konji su doli opali. Na to se leitinand tak razrdil, da je vu skočil iz automobila i triput je zasēkel sabljom kučisa, koj je s hrbtom bil k njemu obrjeni.

Gospodična, koja se vu kučiji vozila, kad je to vidla, zakricala je: »Kaj ste pijani, ali ste obnoredi?« Sad se leitinand i na gospodičnu s hrknul, ali malo se je sbesil, kad se mu je prikazala i povedala, da je ona Lichtenstein Alajoš hercega sestra i bližnji rod kralju. Oberleitinand se sgovarjal, da kučis je preveć grobjanski bil proti njemu i zato je nual sablju. Hercegovica mu je vu oči rekla, da to nije istina. Ludi bi ga bili razčehali, ako ga policaji ni obranjeli. Kak se čuje, sam kralj je zapovedal, da naj kvizičiju podigneju proti grobjanskomu oberleitinandu.

— **V zimi na mašini.** Iz Temesvára vu Szeged se dopeljal jeden dečec na krovu. Kad su ga spazili već je skorom čistam zmrzjenji bil. Kad je vu špitalu k sebi došel, povedal je, da se Nyárády Lajos piše, četirinaest lēt je star. Od jape, koj je veliki pijanec, je zato skočil, jerbo ga je s mirum tukel. Na mašinskim krovu je vu Miškolec odisel i tam se za inoša dal k jednomu lončaru. Odonut pak je zato skočil, jerbo ga je dober majster jako strahoval i s gladom trafil. Skorom pol orsaga je tak putoval smirum po veliki zimi i s velikim gladom. Betežno deče su vu braniteljsku hižu spravili vu Budapešt.

— **Nečimurna mati.** Kovač Mihálja ženu vu Aradu prijavili, da pet lēt staro deče svaki dan skorom na smrt stuče. Redarstvo je strahovitne mrcinske dogodjaje pozvedilo. Vnogi put je bez srđca mati, na

goreču žerjavku deča deče i negda po dva tri danov je siročje jesti ni dobilo. Deče su braniteljom preč dali, nedušno mater pak su s reštom kaštigali.

— **Zatučeni policaj.** Kovač Albert marošvašarheljski policaj već dugo vremena nije vu miru živel svojom ženom i sbog toga žena ga višeput ostavila. Nekoji dan ga je opet ostavila, jerbo s male plače nisu mogli živet. Odisla je k bratom Bence Janoš i Karolj poljedelavcom. Policaj je sloboden dan imal i odisel je k šogorom, da ženo si dimu odpelja. Pri obedu prosil je ženu, da naj ide s njim, ali ona niti čuti nije stela od toga. Sad je Kovač revolvera pograbil, ali šogori su ga mu zeli. Kovač je još pri stolu sedel, kad su se šogori na njega na valili i jeden sabljom, jeden pak sekirom su mu glavu raztukli. Strahovitno orajeni človek je vumral. Krvoloki su pobegli.

— **Najvekša paroladja.** Na svēto najveško ladju sad slazeju skup vu štetinski fabriki Petdesetjezer konjov jakosti bude imali i »Imperator« se bude zvala. Puno vekša bude, kak je nesrečna »Titanik« bila. Na skoroma bude gotova i majuša sedmoga bude mogla na prvi put iti vu New-Jork, odkud majuša sedemnajstoga se povrti nazat.

— **Velikasrbia.** Marekovitj Milan bajanski štacunarski detič minuče dane s bludnemi rečmi je bantuvav vu jednim družtvi kralja našega. On je takodjer za ljubljenu vu Velikosrbiju i smirum je prodekoval, da na skoroma bude Peter srbski kralj vladar nastal na pol Magjarske zemlje. Žandari su vlovili nepoštenjaka i dali su ga preč sudu, de ga brščas budu navčili, da našega staroga kralja niti vu snu nije smeti bantuvati. Kak je ni smat takve magarce prinasa kruha jesti i zrak kvariti?

— **Zaprlu su direktora.** Arsin Ljubomir mokrinski školski direktor nije drugo delo si našel, neg je počel ljudi puntati. Već više vremena hvali i slavi srbsko vladanje i smirum je rezglašuvav, da za kratko vrēme dolnja magjarska zemlja bude pod srbiju spadala. Kaj se pripetilo nazadnje? Žandari su to počeli, pak su mu zabadač stan pribavili. Tak je svakomu treba, koj svoju domovinu ni ljubi.

— **Krvoločni cigani.** Potlam kak su vu Dunošu tak beštialno zaklali cigani krēmaru i njegov čeli obitelj, jeden čas je mir bil vu orsagu. Sad su vu Szatmaru na Lichtmann Lujoš zemeljskoga gospona vdri. Lichtmann, žena i jedna mala pučka su ravno pri večerji sedeli, kad su po obloku sružili. Lichtmann je k obloku išel, ali onda su već obloka potrlu i šest namazani ciganov je vu sobu skočilo. Jeden s med njih je bez reči odmah na Lichtmanna i na ženu strelil i obedva orani. Zatem su peneze zahčevali i Lichtmann dvēsto korun, koje je ravno pri hiži imal, preč dal ciganom. Cigani ni su stēm bili zadovoljni i počeli su robiti po hiži, ali nikaj više penez ni su našli. Na larmu se drožina skup sbežala i nato su cigani pobegli. Žandari je strogo iščēju i vu kratkoma je budu vlovili. Lichtmann i žena su jako težko orajeni.

— **Drugi dvojoj.** Széchenyi Aladár grof, kad je Károlyi Mihály grof ni štel prijeli Tiszov pozdrav, je vruku segel s Tiszom. Potlam je lista pisal grof Tizsi, da on vu kmečavi ni je videl komu je ruku dal i ako bi bil znal, da Tizsa stoji pred njim, to nebi bil napravil. Svrho toga Tizsa je na dvojoj pozval Széchenyi Aladara. Januara devetoga na večer ob šesti vuri su na sablje išli. Sve skupa je dvē minute

trajal dvojoj. Széchenyi je na čelo jeden centimeter dugi plazir dobil i nato su pomoćnici sablje njim doli vudrili. Nepriatelji ni su se podobrikali. Kad to pišemu već bude se i tretji dvojoj dogodil med grof Tizsa Istvanom i med Polonyi Dezső ablegatom.

— **Zahvalil se.** Székely Ferenc od pravosuda minister se je zahvalil na službi i vun stupil od munkaparta. S njim skup su do vezda već jedenajst ablegatov vun stupili od munkaparta, jerbo nečēju on zakon podpisati, kojega je Lukač ministerprezident predstavil vu orsačkim spravišču s vrho ablegatov sbiranja. Ovi i opozicija tak očēju, dabi sbiranje tajno bilo i svaki koj pisati i čitati zna, k tomu pak je 24 lēt star i nagjarski rodjenik, bi votuma imal. Lukač pak samu vekšim varašom dopusti tajno sbiranje i samu on bude imal juša sbirati, koj trideset lēt mine star i nekuliko porcije plača. S vrho toga munkapart se bude mortig čistam rezstepel. Tak se čuje da i grof Zichi Janoš kultusminister i Hazai honvédski minister se budu zahvalili i s munkaparta vun stupili. Već su previdli, da zanavč itak nije moći s puškami i s bajonetami kormaniti, kak to do vezda još smirum delaju. K tomu pak opet su je oblegati koji nečēju potvrditi novi zakon od porcije. Tak se to meša vu orsagu. Bog zna, kaj bude sve stoga. Boj nam na hrbtu visi k tomu pak neimamu odsnutrešnjoga mira.

— **Miljuni pod zemljom.** Vu Genfu su jedno veliko salo predelavali i kak su težaki vu pivnici kopali, našli su jedno željezno tručuju vu kojju je dva milijun štristošestdeset jezer zlatnih penez bilo.

— **Strēlali su na soldačko stražu.** Vu Salonti preč Kőrös zvane rieke z ljezui most pelja na kojega sad soldati paziju. Minući četrek oko pol noći vu veliki megli su na soldate strēlali. Honvédska straža pod zapovednikom jednoga kaprola osemnajsput je s oštremi kugljami nazat strelila. V jutro su čelo okolicu obhodili, ali nikakvu zlamenje nisu našli. Od vezda po okolici su žandari nastavljani.

— **Sumljivo gibanje vu Bosniji.** Iz Serajeve piščuju, da zadnja vrēme pri svakim mužkarcom, koj se vu varaš trsi naj fineši revolver najdeju. Redarstvo je već vno go oružja uplenilo. Tak veliju, da netko je to oružje po tajnim putu nuter spravil i med muži razdelil.

— **Štelinga.** Soldačke novine tak piščuju, da letos vu Austriji i vu Magjarskim od kraj marciusa, a vu Bosnija-Hercegovini pak vu apriliusa bude štelinga.

Od pastirov, koji ovce pasu . . .

Od pastirov koji ovce pasu.
Kraj jezera sredi naših bregovih,
Čul sam večput čudno pričo da su,
Čist na dnu tog jezera gradovi?
Koji zdavna već su potonuli,
I da sada nedugo od juga
Glas zvonov pastiri jesu čuli . . .
I da dno vode — z globokoga groba.

Potamie tak se moje nade,
Koje goji sam ja u mladosti,
Potamie su mi sjajne zgrade,
Čeli raj prepal mi — prošastnosti . . .
I tak mi spomine kad-kad dira,
Ču sa glasom svojim iz dubine!
Pripovesti dakle tih pastira,
Zame neka, ipak je istine.

Kutnyák Márton.
Keszthely.

Gabona árak. — Ciena zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20.00 —
Rozs elsőrendű	Hrz	15.00 —
Árpa	Ječmen	15.00 —
Zab	Zob	18.20 —
Kukoricza	Kuruza suha	15.20 —
Fehér bab új	Grah beli	20.00 —
Sárga bab	» zúti	17.00 —
Vegyés bab	» zmésán	15.20 —
Kendermag	Konopljeno seme	21.00 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Koščice	26.00 —
Bükköny	Gralorka	15.50 —

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle** pemetetű cukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-féle**t kérjünk, mivel sok hasonlalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható.

Egy jóerkölcsű fiu

tanulónak

felvétetik

GOLD FERENCZ

rőfösáru kereskedésében
CSÁKTORNYÁN.

ELADÓ.

Más vállalkozás miatt **Muraszentmária** községben levő **1 hold ingatlant, belsőséget, a rajta levő összes épületekkel eladom.**

Az épület korsmahelyiségnek igen alkalmas, volt is benne sok éven át koresma.

HUNYADI GYÖRGY
Muraszentmária.

200 korona jutalom

annak, aki **Spitzer Richárd** volt perlaki órás és kinematografutalajdonos címét legelsőben olyképen tudatja, hogy őt meg is találhassuk.

DESTERREICHISCHE BENZMOTORENGESELLSCHAFT m. b. H.
Wien, X., Mannhartgasse 4.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Eischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

8/1013. ügyszám.

Hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző ezennel közhírré teszi, hogy Morándini Román csáktornyai lakos megkeresésére, az általa ifjabb Neumann Miksa csáktornyai lakosnak eladott, de ez által át nem vett

100000 drb., azaz egymillió darab fali téglá

az 1875. évi XXXVII t.-c. 351. §-a alapján, **folyó 1913. évi január hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor** eladónak a szentilona-xepei és folytatólag **január 28-án délelőtt 9 órakor** a drávaszentmihályi téglagyárban megtartandó nyilvános árverésen a legelőbbit ígérőnek az alábbi feltételek mellett eladatni fog:

1. Az eladás készpénzfizetés ellenében történik.
2. Kikiáltási ár 1000 darabonként 24 korona.
3. A szentilona-xepei téglagyárban levő 400000 drb egy tételben az első napon, a drávaszentmihályi téglagyárban levő 600000 drb. pedig ugyan-csak egy tételben a második napon fog eladatni.
4. Vevő tartozik az általa megveendő téglát a téglagyárakból 1913. évi március hó végéig saját költségén elszállíttatni.

Csáktornya, 1913. évi január hó 11-ik napján.

DR. ISOÓ VICTOR.
kir. közjegyző

Pályázati hirdetmény.

A Csáktornyai Általános Ipartestületnél lemondás folytán megüresedett

IPARTESTÜLETI JEGYZŐI ÁLLÁSRA

ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, akik ezen évi 360 kor. fizetéssel jávadalmazott állást elnyerni óhajtják, pályázati kérvényüket az ipartestület előljároságához **folyó évi február 1-ig** adják be annyival is inkább, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Csáktornyan, 1913. január hó 15-én.

Horváth Pál
ipartestületi elnök

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszítő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlo- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

MEGHIVÓ.

A Stridóvári Takarékpénztár Részvénytársaság

1913. február hó 23-án délután 3 órakor tartja meg intézeti helyiségében

VII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Stridóvár, 1913. január hó 4-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Megnyitó.
2. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság közgyűlési jelentése.
4. Az 1912. évi zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, a felmentvény megadása.
5. 2 igazgatósági tag 3 évre leendő megválasztása.
6. Az ügyv. igazgató fizetésének szabályozása.
7. Az alapszabályok 31. és 32. §-ának módosítása.
8. Netáni indítványok.

509 2—3

Minden egyes részvény a közgyűlésen egy szavazatra jogosít. Le 30 szavazattal lehet akár saját részvényei alapján, akár meghatalmazás útján senki sem gyakorolni.

Szavazati jogát minden nagykorú önrendelkezési joggal bíró részvényes, akár férfi, akár nő, gyakorolhatja, de megkívánatik, hogy részvényesi minősége a közgyűlést megelőzőleg 30 nappal a részvénykönyvben igazolt legyen.

Jogi személynél, kiskorúak és gondbíroság alatt állók csak törvényes képviselőik által, habár részvényesek is, képviselhetnek.

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
órász- és ékszerész
Varaždin

1913. 12. 26.

Más vállalat miatt

bérbeadó, később esetleg eladó egy közismert jó forgalmú vendéglő, szálló szobákkal, fedett tekepályával, nagy kerttel, jó menetű mészárszéssel és melléképületekkel. Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:

Kalchbrenner Ferenc, Stridóvár.

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLmány!

Kérjen ingyen prospectust!
Zárt boritekban portómentesen küldi

POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

Rum kiváló minőség, lit. á K 130 és felebb.
Szilvórium nagyon jó, lit. á K 140 és felebb.
Törköly pálinka lit. á K 140 és felebb.

Kapható:

Kochsinger M. és Fiai cégnél

Csáktornya.

Rum jako fini, liter od 130 K višese
Slivovica jako dobri, liter od 140 K višese
Tropica žganica, liter od 140 K višese

Dobiva se pri:

Kochsinger M. i Sinovi firmi

Csáktornya.